

Necil, çok haklısın...

“Atatürk’ün İzinde Türkiye Dünyayı Değiştirecektir” başlıklı kitabımda buna değinmişim. Şöyle:

“Atatürk herhangi bir geçmiş zaman lideri değildir. Bir masal kahramanı, hiç değildir.

10 Kasım 1938 günü, henüz 57 yaşındayken yaşama gözlerini kapatmış, Türkiye’nin kurtarıcı ve kurucu lideri olarak adını tarihe yazdırmıştır. Ancak tarihte kalmamıştır. Bir anıya, efsanevi bir öyküye dönüşmemiştir. “Mussolini faşizmi, Hitler Nazizmi ya da Stalin komünizmi gibi tarihsel bir parantez” de olmamıştır. ^[1]

Atatürk ölmüştür olsa da düşünceleri, öngöruları ve gerçekleştirdikleriyle hala bizimledir. ^[2]

Önceki başbakanlarımızdan CHP’nin üçüncü genel başkanı Bülent Ecevit’in bu konudaki “Atatürk ve çağdaşı liderler” kıyaslaması çarpıcıdır:

“Stalin kendi yetiştirdiği kuşaklarca lanetlenmiştir. Mussolini’nin, Hitler’in yapıtları ve düşünceleri daha kendi yaşamları ve iktidarları sırasında göçüp gitmiştir.

Şimdi Mao’nun ardından aynı şey olmaktadır.

Fakat Atatürk, her geçen gün büyüklüğü daha iyi anlaşılacak, bütün yapıtlarıyla yaşamaktadır...” ^[3]

Ecevit’in bu kıyaslaması, çağdaşlarının ötesinde tarihin gelmiş geçmiş bütün liderleriyle de yapılabilir.

Örneğin, Büyük İskender... 13 yılda o günkü dünyanın yarısını fethetmiştir.

“Tanrının kılıcı” olarak anılan Atilla... Uzak Asya’dan gelip Avrupa’ya önünde diz çöktürmüştür.

Cengiz Han... Moğol kabilelerini tek bayrak altında toplayarak dönemin büyük devletleri Çin ve Harzemşahları himayesine almış ve efsaneye dönüşmüştür.

Türkiye’de “aksak Timur” ya da Timurlenk olarak tanınan Emir Timur... Atatürk’ün onu “gelmiş geçmiş en büyük komutandı” diye andığı Afet İnan, Mahmut Esat Bozkurt gibi yakın dostlarının eserlerinde yer almıştır.

Fatih Sultan Mehmet... İstanbul’u fethederek kendisine özellikle Türk ve Müslüman tarihinde müstesna bir yer edinmiştir.

Napolyon Bonapart... Yaşamını sürgünde yitirmiş olsa da Fransa’yı Avrupa’nın en kudretli devleti haline getiren bir askeri deha olarak tarihe geçmiştir.

“Latin Amerika’nın Atatürk’ü” denilen Simon Bolivar... Güney Amerika’da İspanyol sömürgeciliğine karşı başlattığı mücadele, dünden bugüne tam bağımsız Latin Amerika hayalinin simgesidir. Ancak, bütün yetkilerin tek adamda toplandığı diktatoryal siyasi mimarisi bu hayalin üzerinde karanlık bir gölge olarak durmaktadır.

Gelmiş geçmiş en iyi ABD Başkanı olarak bilinen Abraham Lincoln... Ülkesinin Kuzey-Güney diye ayrılmasını önlemiş, köleliği sonlandırmıştır.

“Demir Şansölye” namı Otto von Bismarc... Alman Birliğini kurmuştur.

^[1] Emre Kongar, “Yeni Emperyalizm, Huntington ve Eleştirisi”, https://www.kongar.org/makaleler/mak_ye.php

^[2]

^[3] Bülent Ecevit, “Atatürk ve Gençlik”, *Arayış*, 16 Mayıs 1981, s. 4

Tarihin en büyük devrimcilerinden biri ve Marx sonrası dönemin en etkili sosyalist düşünürü olarak anılan Vladimir İlyiç Lenin... Ekim 1917 Sovyet Devrimi'ne önderlik yapmış, Marksizmi çağın gereklerine göre hem kuramsal hem politik hem de ekonomik alanda, temel ilkelere bağlı kalarak yeniden uyarlamaya çalışmıştır.

Bir adı da "Yüce Ruh" anlamına gelen Mahatma olan Gandi... Hindistan'ı bağımsızlığa götüren pasif direniş ve sivil itaatsizlik yöntemlerini kullanarak tarihin en önemli liderlerinden biri haline gelmiştir.

Winston Churchill... Hem Birinci hem de İkinci Dünya Savaşı'nda üst düzey devlet görevi yapan tek siyasetçidir. Müthiş öngörülerıyla İkinci Dünya Savaşı'nda ülkesi İngiltere'yi ve müttefiklerini zafere taşımış, siyasi becerisiyle de geçtiğimiz yüzyıla damgasını vurmuştur...

Bu liderlerin her biri tek tek son derece önemlidir. Yaşadıkları yüzyılın en üstün siyasi aktörleridir.

Adlarını internette hangi arama motoruna yazarsanız yazın haklarında milyonlarca, belki de on milyonlarca sonuç çıkacaktır. Yaptıklarıyla anıldıkları, tarihe vurdukları damgayla değerlendirildikleri bitmez tükenmez anlatımlarla, aktarımlarla karşılaşılacaktır.

Ancak bu anlatımlarda, aktarımlarda hiçbir lider hakkında, insanlığın bütününü ilgilendiren, adlarıyla anabileceğimiz ve günümüzde uygulama kabiliyetine sahip örnek bir proje bulunamayacaktır. Lenin dışında hiçbirinin dünyanın geleceğini daha iyi şekillendirme iddiasına da rastlanmayacaktır.

Lenin'in "sınıfsız ve eşitlikçi toplum, özgürlükçü komünist düzen" iddiası, 20. yüzyılı derinden etkilemiş olmakla birlikte günümüze taşınamamıştır. 20. yüzyılın sonlarında Sovyetler Birliği'nin dağılması ve Sovyet sisteminin çökmesiyle, şimdilik teoride olmasa da pratikte gündemden düşmüştür.

Peki Atatürk... O'nu farklı kılan nedir?

Atatürk'ün 20. yüzyılın başında gerçekleştirdiği Türk Devrimi, bağımsız, laik ve demokratik yapısıyla vazgeçilmez bir aydınlanma ve çağdaşlık tasarımı olarak 21'inci yüzyılın da gündemdedir.

Sadece Türkiye'de de değil... Türk Devrimi, günümüzde bizi barış ve refaha götürecektir en gerçekçi proje olarak dünyanın da gündemindedir. Öncelikle, Büyük Ortadoğu denilen İslam dünyasını kan gölüne çeviren etnik ve dini cemaat temelli çatışmaları sonlandıracak anahtardır bu proje...

İran'da yayınlanan *Tahrân* gazetesine göre, Atatürk bu nedenle sadece "görünüşte" ölmüştür. Düşünceleri, öngöruları ve gerçekleştirdikleriyle hep hayattadır. Bir kutup yıldızı gibi, yolunu kaybedenlerin takibini beklemektedir:

"Bu gibi dehalar ancak görünüşte ölürlür. Çünkü milletlerin telakkilerinde derin ve silinmez izler bırakan eserler ile daima hayattadırlar. Böyle insanlar bir nesil için doğmadıkları gibi muayyen bir devre için de doğmazlar.

Bu gibi insanlar, milletlerinin bu nimetler kaynağından yararlanmalarına imkân bahşetmek suretiyle asırlarca milletlerinin tarihine hâkim olacak insanlardır." [4]

[4] Orhan Erinc, *10 Kasım*, (İstanbul: Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık, 2011) s. 414

Atatürk, *Tahrán* gazetesinin bu öngörüsüne de sığmamış, aşmıştır.

Sadece ülkesini kurtarıp aydınlığa taşımakla kalmamış, mazlum uluslar için de çıkış yolunu göstermiştir. “Yurtta sulh, cihanda sulh” şiarıyla özetleyebileceğimiz laik ve demokratik çağdaş uygarlık projesi ile insanlık tarihinde daha iyi bir gelecek umudu olmuştur.

Tarihte bunu gerçekleştirebilmiş ikinci bir lider yoktur.”

Uluç Gürkan